

লিখক—
শ্রীললিত বাম শইকীয়া ।

প্রকাশক—
মাধব চৌধুরী
কল্যাণ-নগর

- ১) বাহবিছে— ত্রিভুজিত বাম শইকোয়াই ।
 ২) প্রকাশিছে— ত্রিকানী নাথ মহন্তই ।
 ৩) সূর্যকবিছে— ত্রিকানি বাম দাসে ।
 ৪) ছপাইছে— পূর্বজ্যোতি পদছ ।
 ফেলীবজাব, ...

বুলা- দহ অন্য যাত্র ।

সর্বস্ব সংবন্ধিত ।

—বিহ্বলান—
 (ছবী কীর্জন)

প্রীতলিত বাম শইকোয়া ।

নিবেদন

বিহু অসমীয়াৰ জাতীয় উৎসৱ। বিহুক বাংলাী
কপহী কৰিবৰ কাৰণেই বিহুনাৰ সৃষ্টি। বিহুনাৰ কোনো
বিশেষত্ব নাই বুলিয়েই অতীজৰ পৰা বিহুপ্ৰেমিক সকলৰ
মুখে মুখেহে বিহুগীত চলি আহিছিল। কিন্তু সত্যক চাকোন
দি ৰাখিব নোৱাৰি। এই ভ্ৰান্ত ধাৰণা সভ্য সমাজৰ আগত
এদিন ধৰা পৰিল। তেতিয়াৰ পৰাই বিহুনাৰে সকলোৰে
আদৰ লাভ কৰিলে আৰু লিখিত হিচাবে প্ৰচাৰ হবলৈ
ধৰিলে। অসমৰ প্ৰাচীন সভ্যতা কৃষ্টি সাহিত্য—দাপোনৰ
প্ৰতিচ্ছবিৰ দৰে বিহুনাৰ জৰীয়েতে দেখিবলৈ পাওঁ—

যেনে :—

আগি যে যাওঁগৈ ডিব্ৰু জিলালৈ আনিদিম কপাহৰ জোলা।
তুমি বৈয়ে ল'বা ৰিহাকৈ মেখেলা মোকো বৈয়ে দিবা চোলা ॥

আৰু :—

নাও হেঙুলীয়া, বাঁটা হেঙুলীয়া আৰু হেঙুলীয়া চৈ;
চেনাইৰে মৰৰ জাপী হেঙুলীয়া, বিজুলী বাঁহৰে দৈ।

বিহুগীত বিলাক অতি শুৱলা আৰু ছন্দৰ স্বাবলীল
গতি থকাৰ কাৰণে অন্তৰস্পৰ্শী আৰু প্ৰাণত বোৱায় এক
নিৰবচ্ছিন্ন আনন্দৰ সোঁত। তাৰ লগতে শুৱলা সঙ্গীতৰ
সমাবেশ থকাত নৃত্যত কপায়িত হবলৈ সহজ হয়। নৃত্য-
গীতৰ সোঁৱৰণী চিন হিচাবেই বহাগ মাহৰ প্ৰথম
সাতোটা দিনত হুচৰি নাচ-গীত অসমত আৱতমান কালৰ
পৰা চলি আহিছে। বসন্ত কালত হোৱা বহাগৰ বিহুটিয়ে
প্ৰত্যেক অসমীয়াৰ প্ৰাণত একোটি নতুন আনন্দৰ
আলোড়ন তোলে। বিশেষকৈ ডেকা-ডেকেৰীৰ প্ৰাণত
প্ৰেমৰ পুলক জগাই তোলে। একোটি অজান আনন্দৰ শিহ-
ৰণে মনৰ ভিতৰত সুপ্ত হৈ থকা কামনা বাসনাবিলাক
বিহুগীতৰ জৰীয়েতে প্ৰকাশ কৰে। সেয়ে হয়তো কোনো

[খ]

কোনোৰ অকৃত্ৰিম প্ৰেম পাশত আৱদ্ধ হোৱাৰ সুবিধা ঘটায়।

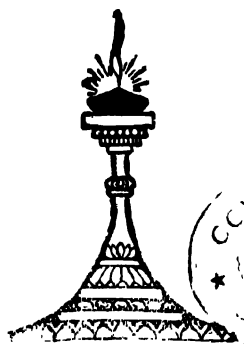
সেই সময়ত প্ৰকৃতিয়েও নিজৰ প্ৰবণ সাজ সোলা-কাঠ নতুন সাজ গ্ৰহণ কৰে। আনকি পানীৰ মাছ-কাছ পনৰ পশু-পক্ষীয়েও বৎ-কপহত আত্মহাৰা হয়। এই জাতীয় উৎসৱ বিহুৰ লগত অসমীয়াৰ প্ৰচলিত বহুত নতুন নতুন নিয়মৰ সোঁৱৰণী হয় যিবিলাক নিজৰ স্বাস্থ্য, শিল্প, ধৰ্ম্ম, নীতি-নিয়মৰ লগত ওতপ্ৰোত ভাৱে জৰিত! সেই কাৰণেই বিহুগাত বিলাক আমাৰ অতি আপোন “বাপতি সাধোন”।

সৰ্বসাম্পৰ্ণে যাতে ছচৰি গাবলৈ সৰল আৰু সহজ হয় এই উদ্দেশ্য সাৰোগত কৰিয়েই এই ক্ষুদ্ৰ পুথি ৰচনা কৰা হ'ল। ইয়াত মাত্ৰ এটা খুলমূল আঁতৰাই দিয়া হৈছে। ইয়াত নিহিত থকা ঘোষা-কৌৰ্জন কেইটামানৰ ব্যাখ্যাৰ বাকী ভালেমান অপ্ৰকাশিত নাম স্মৃতি হৈছে। কেইটামান সময় আৰু পৰিস্থিতিৰ লগত খাপ খুৱাই ৰচনাও কৰা হৈছে। ছচৰিৰ নামবিলাক সজাওতে পৰাওতে অনেক ক্ৰটি বৈছে সেইবিলাক সদাশয় পাঠক পাঠিকা সকলে নিজস্ব মৰিষণ নকৰিলে অন্য উপায় নাই।

পৰিশেষত এই পুথিখনি যুগুত কৰিবলৈ বন্ধুবৰ শ্ৰীযত কাশীনাথ মহন্তদেৱে বিশেষকৈ উদগনি দিয়াত লৰালৰিকৈ উলিয়াব লগীয়া হ'ল। বিহুপ্ৰেমিক সকলক কিমান দূৰ সহায় কৰিব পাৰিছো নাজানো। পাঠক পাঠিকা সকলে এই ক্ষুদ্ৰ পুথিক মৰমৰ চকুৰে চালে ভবিষ্যতলৈ বহল ভাবে উলিয়াবলৈ মন থাকিল। ইতি—

বহা
পূণ্য-ভাদ্ৰ মাহ।
১৯৫১ চন।

শ্ৰীমলিত বাম শইকীয়া।

— অ বিহ্বান —

ঘোষা ॥ দেউতাৰ পদূলিত গোক্কাইছে মধুৰি
কেতেকী মলেমলাই ঐ গোবিন্দাই বাস ।

পদ :— শুকনিগদতি শুনা কুকপতি

কৃষ্ণৰ আক চৰিত্ৰ ।

আছিল দৰিদ্ৰ বিপ্র দামোদৰ

বৈষ্ণৱ অতি পবিত্ৰ ॥

তাহান ব্ৰাহ্মণী, অতি প.ত্ৰতা

হুখে দণ্ড যুগ যায় ।

কাম্পন্তে আসিয়া স্বামীক বুলিলা

মুখৰ মাত নোলায় ॥

শুনিয়েক স্বামী মন্দভাগী আমি

সহিবো কত নিকাৰ ।

DISTRICT LIBRARY,

দ্বাৰকাত আছে প্রভু যত্নপতি
 পৰম মিত্র তোমাৰ ॥
 দীন দয়াকৰ কৰুণা সাগৰ
 সাক্ষাতে লক্ষ্মীৰ পতি ।
 আমাৰ নিকাৰ দেখিয়া দিবন্ত
 অনেক ধন সম্পত্তি ॥
 ভাৰ্য্যাৰ বচন শুনিয়া ব্রাহ্মণে
 দৃঢ় কবিলন্ত মতি ।
 কৃষ্ণৰ চৰণ দেখিবাক মনে
 যাইবো দ্বাৰকাক প্রতি ॥

× × × ×

ভাৰ্য্যাক বুলিয়া যি পাৰা সন্দেশ
 আনি দিয়া ক্ষান্ত কৰি ।
 শুনিয়া ব্রাহ্মণী মাগি আনি দিল
 চাউল চিৰা চাৰিমুঠি ॥

বাধাই বোলে কৃষ্ণাই মোকে পাৰ কৰা এ
 যমুনাৰ জল ঐ গোবিন্দাই বাম ।

পদ :— কৃষ্ণৰ বিক্রম দেখি ঝঙ্কবাজ
 পৰম বিশ্বয় মনে ।

স্বামী হেন জানি বুলিবে লাগিলা
প্রণামি কৃষ্ণ চরণে ॥

জানিলো তোমাক জগত ঈশ্বর
ভূমি সনাতন হরি ।
সমস্ত ভূতব তুমি প্রাণবল
জগতকে আছা ধরি ॥

অষ্টাৰো অষ্টা তুমি সৰ্ব্ব জ্ঞা
উদ্ধাৰি ধৰিলা ভূমি ।
জীৱৰ নিয়ন্তা পৰম আত্মা
মৃত্যুৰো অন্তক তুমি ॥

জানিলো তোমাক সেই বধুনাথ
যিটো ইষ্টদেৱ মোৰ ।
সীতাৰ সন্তাপে জগতৰ বাণে
কৰিলা প্রয়াণ ঘোৰ ॥

যাৰ মহা ক্ৰোধে কটাক্ষতে গ্রাহে
সাগৰে কল্লোল কৰে ।
লঙ্কাক লাগিয়া মাজে বাট দিয়া
ডৰিয়া অতি সাগৰে ॥

ঘোষা ॥ শঙ্কৰ অই আমাৰ নিজগুৰু দৈৱকী নন্দন দেৱ ।

পদ :— স্বাৰব বচন শুনি পাশ চাপি
হাসিয়া বোলে কান'ই ।
কেনেকুৱা গোটে কাণ থাই ফুৰে
চিনোৱা হাবলি আই ॥

ভাৰ নাম শুনি ঘুমতি নাসয়
ডৰে কাষ্পে মোৰ বুক ।
দেখিলে লৱৰি পলাইবাক পাৰি
সত্বে চিনোৱা মোক ॥

অনাদি স্বৰূপে জগত অজিনো
চৰাচৰ ভেদ কৰি ।
সমস্তে জগত প্ৰতিপাল কৰি
আত্মাকপে আছো ধৰি ॥

ব্ৰহ্মা মহেশ্বৰ আদি কৰি যত
সমস্তে মোৰ অজনা ।
মই নাজানিলো সিটো কাণ থোৱা
অজিলেক কোন জনা ॥

বিষ্ণুৰূপে মই বৈকুণ্ঠৰ হন্তে
 চড়িয়া গৰুড় স্বৰ্গে ।
 সমস্তে জগত বিচাৰি চাহিলো
 ফুৰিয়া অতি প্ৰৱন্ধে ॥

কৃষ্ণৰ বচন শুনিয়া যশোদা
 ভয় ভয়া বহি আছে ।
 একোৱে উত্তৰ দিবাক নপাৰি
 হাসি মাতিলন্ত পাচে ॥

মিছা সে বুলিয়া মুখে স্তন দিয়া
 কৃষ্ণক সাবটি ধৰি ।
 শ্ৰীধৰ কন্দলি কহে কৃষ্ণ কেলি
 ডাকি বোলা হৰি হৰি ॥

ঃ— বামহে নাৰায়ণ হৰি জয় গোপালহে
 নাৰায়ণ হৰি ।

পদ :— শুনিয়োক সৰ্ব্বজন কৃষ্ণৰ চৰিত্ৰ ।
 আত পৰে আন কৰ্ম নাহিকে কলিত ॥
 লভি আছা জন্ম যিটো ব্ৰহ্মাৰ বাঞ্ছিত ।
 জানি যত্নে কৰা পাণ কৃষ্ণ কথামৃত ॥

ক্ষণিক শৰীৰ বিলম্বত কাৰ্য্য নাই ।
 চিন্তামনি জন্ম হেৰা হাততে হেৰায় ॥
 নাহিকে চেতন কাল অজগৰে গিলে ।
 ধন জন জীৱন যাইবেক এক তিলে ॥
 যত দেখা ভাৰ্য্যা পুত্ৰ সবে অকাৰণ ।
 চাহি মাত্ৰ থাকে কালে ধৰে তেতিক্ষণ ॥
 বিয়য়ৰ স্তম্ভ এক তিলে কৰি চুৰ ।
 যমৰ কিঙ্কৰে ধৰি নিৰে যমপুৰ ॥
 যমৰ মূৰ্ত্তিক দেখি হৰাইবে চেতনা ।
 দোৰ্ঘোৰ নৰকে পোলাই ভুজাইবে যাতনা ॥
 হেন জানি কৃষ্ণৰ চৰিত্ৰ কৰা সাৰ ।
 তেবেসে তৰিবা ঘোৰ সংসাৰ নিকাৰ ॥
 বিচাৰি শাস্ত্ৰত পাইবা এতিসে যুগুতি ।
 কৃষ্ণৰ নামেসে সাধে ভুক্তি মুকুতি ॥
 কলিৰ পৰম ধৰ্ম্ম জানা হৰিনাম ।
 শঙ্কৰে বচিল ডাকি বোলা ৰাম ৰাম ॥

ঘোষা :— হৰাই লৈ সবগৰ তৰা

চাই থাক ঔ নিলগৰ পৰা

পদ :— শঙ্কৰ দেও বজাবে পুতেক মণিকোঁৱ

এবেলা খতি খন নাই ।

এবেলা ঘোৰাতে এবেলা দোলাতে
এবেলা খেলি খেলাই ॥

ঘোৰাকে খেলিয়ে কোঁৱৰ গা নুজুৰাই
হাতী খেলিবলৈ যায় ।
হাতীকে খেলিয়ে কোঁৱৰ গা নুজুৰাই
পানীত খেলিবলৈ যায় ॥

একাঠু পানীতে কোঁৱৰ গা নিতিতে
এককাল পানীলৈ যায় ।
এককাল পানীতে কোঁৱৰ গা নিতিতে
এডিঙি পানীলৈ যায় ॥

এডিঙি পানীতে কোঁৱৰ গা নিতিতে
এচুলি পানীলৈ গল ।
মঙ্গলবাৰৰ দিনা কালক্ষণ লাগিলে
কোঁৱৰ পানীত পৰি হেৰাল ॥

ঘোষা :— নিলাজী চ'ত আছিল ক'ত
বহাগী ৰাম নেথাকো যাম ।

পদ :— বহাগৰ বিহুতে তিনে পিঠা খাই
 হুচৰি চাবলৈ যাওঁ ।
 দৈ পইতাৰে পেট চোঁচা কৰি
 মাহীটিৰ ঘৰতে খাওঁ ॥

মাখিয়াতী লই মাখি কোবাই থৈ
 গৰুৰ জাগ পদলিত দিওঁ ;
 * ঘিলা ঘূৰাই থৈ গৰুক খুৱাবলৈ
 ঘিলা পিঠা ভাজি নিও ॥

নহক পানীৰে চাৰি বেৰ ছটিয়াই
 সাপৰে বান্ধনি মাৰো ।
 নাহৰ পাত লিখি লৈ ঘৰৰ চালত খুচি থৈ
 ইন্দুক প্ৰাৰ্থনা কৰো ॥

কৰি পছি খেলি মনৰ আনন্দেৰে
 ছেতুকাৰে হাত বোলাও ।
 একুৰি এটা বন-শাক বান্ধিলৈ
 (সন্ধ্যা) মনৰ হৰিয়ে খাও ॥

* চতৰ সংক্ৰান্তি দিনা আবেলি পৰত গৰুৰ গোহালিত ঘিল.
 ঘূৰাই আক গধূলি ঘিলা পিঠা ভাজি গৰুক খুওৱাৰ নিয়ম
 উজনি অসমত প্ৰচলিত ।

ফুলাম গামোচা কান্ধত মেৰাই লৈ
 গুৰুজনক মান ধৰো ।
 বিহু মন বলিয়া উতলা শৰীৰক
 বিহুনীৰে শীতল কৰো ॥

ঘোষা :— পহু মাৰিবৰ শৰ এইটো বৰডেকাৰ ঘৰ
 ধৰচোন লৰাহঁত খোলাতে ৰাতি পূৰক ।

পদ :— হৰিৰ নামৰ শুনিয়ে মহিমা
 সান্নিধ্য কৰি চিত্ত ।
 অজামিল নামে আছিল ব্রাহ্মণ
 বেশ্যাত ভৈল পতিত ॥

বিপ্ৰৰ ঔৰষে বেশ্যাব গৰ্ভত
 দশপুত্ৰ জাত ভৈল ।
 অতি দয়াতৰ কণিষ্ঠ পুত্ৰৰ
 নাৰায়ণ নাম থৈল ।

জাতি কুল ক্ৰিয়া সমস্তে ত্যাগিলা
 মিলিল কৰ্ম বিপাক ।
 যত মহাপাপ সমস্তে সিজিল
 পোষন্তে পুত্ৰ ভাৰ্য্যাক ॥

অনেক অধম্য' কবন্তে বিপ্রব
 আয়ু তৈল সমাপত ।
 ভয়ঙ্কর তিনি গোটা ষমদূত
 আগে তৈল উপগত ॥

+ + + +
 মাধৱৰ প্ৰতি যবে হোৱে মতি
 যি কুৰে নাম স্মৰি ।
 ইটো মোৰ দাস নাচাবন্ত পাশ
 বাখিয়া ফুৰন্ত হৰি ॥

—৪০৪—

ব্যঙ্গ চক্ৰঃ—

ঘোষা :— লাই হেৰ লেলেং সকলুতাৰ চেলেং
 মাগুৰি অই তয়ে বৈয়ে দিয়া পাগুৰি অই ।

পদ :— * পাচে ত্ৰিগয়ন দিব্য উপবন
 মাগুৰি অই তয়ে বৈয়ে দিয়া পাগুৰি অই ।
 লাই হেৰ লেলেং ।

● পদৰ সোঁহাতে ভাঙি দিয়া মতে ঘোষাটো দিলেহে এই
 ঘোষাটো খাপ খাই পৰিব । গতিকে গায়ক সকলে ওপৰত
 ভাঙি দিয়া ঘোষাটো মতে তলৰ ধিনিও দি যাব ।

দেখিলন্তু বিদ্যামানে বাম বাম— মাগুবি অই ...

লাই হেব লেনেং ।

ফল ফুল ধরি জকমক কবি ... মাগুবি অই ... ।

লাই হেব লেনেং ।

আছে যত বিদ্যামানে বাম বাম— মাগুবি অই ...

লাই হেব লেনেং ।

শিবীষ সেউতি তমাল মালতি

লবঙ্গ বগী গুলাল ।

কববীৰ বক কাঞ্চন চম্পক

ফুলে ভবে ভাঙে ডাল ॥

শেরালী নেরালী পলাশ পাবলী

পারিজাত জুতি জাই ।

বকুল বন্দুলী আছে ফুলি ফুলি

তাৰো সীমা সংখ্যা নাই ॥

ঢোলে বাই ঢুলীয়া টিকাত নাই চুৰিয়া

ঢোলে ভালে কবি বাবি ।

ঢোলবে মাৰিবে নাকটি ছিঙিব

ঘৰলৈ উভটি যাবি ॥

উজাই আহিলে চিচিমুখৰ জাহাজখন
জিলিকি আহিলে টিং ।
জিলিকি আহিলে আমাৰে নাচনী
সেওটা ফলাতে চিন ॥

দেখিছা দেউতা হাতত ঢোলৰ মাৰি
ডিঙিত কেঁচা ঢোলৰ ভাৰ ।
জনমে জনমে শুধিব নোৱাৰা
অতখন ৰাইজৰ ভাৰ ॥

মুগা চোলাই নুশুৱাই তোকে হেৰ নাচনী
এঙা চোলাই নুশুৱাই তোক ।
বংপুৰ জিলাৰে বেছম জাকিট আনি দিম
সেইনো চোলাই শুৱাব তোক ॥

নাচনী নৰিয়া পৰিল সমনীয়া
নাচনী নৰিয়া পৰিল ।
নাচনী সলনি কুকুৰা কাটিলে
নাচনী উঠিয়ে বহিল ॥

দেউতাৰ চ'ৰাঘৰ দেখিবলৈ গুৱলা
শৰণ খেৰে মেলি চায় ॥

ন শ কৰাৰে ছশকৈ গাঠনি
সৰিয়হ পিচলি যায় ॥

দেউতা ওলালে বাট চ'ৰাৰ মুখলৈ
ছলিয়াই পাতিলে দোলা ।
কাণত জিলিকিলে নবা জাংফাই
গাত গোমচেঙৰ ঢোলা ॥

খুড়াদেউ পলালে ছচৰি চাবলৈ
খুড়ীদেউ ওলোৱা নাই ।
খুড়ীদেউৰ দিবৰ মন ৰূপকৈ ছটকা
খুড়াদেউৰ দিবৰ মন নাই ॥

বিহুৰে চেলেঙখন উকাঁকৈ বৈছিল
ক'তো নেভাঙিলা গোৰ ।
এই বেলি বোদেউ ছচৰিৰ কাৰণে
মেলি দিয়া জপাৰে মূৰ ॥

ধনে ধনে কৰি ধনকৈ সাচ্ছিল
পৰম যতনে কৰি ।
ধনে থাকিল পৰি দৈহা গলে চলি
লগত গল ছচলি খৰি ॥

শুকান ঢেকীয়ার কাপ
জীয়াই থাকা মানে ভকতক সোধিবা
মৰিলে সোধিবা কাক ।

পৰি হাঁহে কণী ভাগিল
বৰঘৰৰ ভিতৰত চিকাকপ হেৰালে
বিচৰা বিচৰি লাগিল ॥

ইদালি ভল্লুকা কোনে কাটি নিলে
সিদালি মুকলি হল ।
আমাৰ নাচনীক কোনে ধৰি নিঃ
বিহ্বলনৌ উকঙা হল ॥

বিহ্ব কৰি থাকিবৰ মনে ঐ লাহৰ
বিহ্ব কৰি থাকিবৰ মন ।
বিহ্ব কৰি থাকোভে
ভৰিব লাগিব ধন ॥

ভল্লুকা বাহঁৰে আখি ঐ দেউতা
ভল্লুকা বাহঁৰে আখি ।
বতাহ বৰষুণে ওন্দোলাই আনিছে
আমাকো নথবা বাখি ॥

বাইজ হল অসয়া বাইজ হল অময়া
 বাইজ হয় ছববীৰ মান ।
 অতখন বাইজক সোধিব পাৰিলে
 পাবা বৈকুণ্ঠত থান ॥

এটা বাতিত নহক এটা বাতিত পনক
 এটা বাতিত খুতবা শাক ।
 মূৰৰ চুলি চিঙি আশীৰ্ব্বাদ কৰিছে
 গৃহস্থ কুশলে থাওক ॥

আজি পূণ্য তিথি অ' মোৰ অতিথি
 পজাত মোৰ দিলাহি ধূলি ।
 ছববি বনৰ নিয়ৰ ভাঙি ভাঙি
 আহিলা ছটি পায় বুলি ॥

কয়া বেলিকা অতিথি আহিলে
 আহিল গোহালৌৰ গাই ।
 এপিনে তাঁতশাল এপিনে ঢেকীশাল
 ক'তে দিম অতিথিক ঠাই ॥

ঘোষা :— জায়ে জালি জাপি ভাঙে শলিকাঠি
নিয়বত তিয়াই যাও ভৰি জালিজাপি ...

পদ :— তিতিকি তিতাফুল যোৰহাটৰ গোলাপফুল
চেনীমৰা বাগিছাৰ চিঠি ।
যেতিয়া তোমালৈ মনতে পৰিল
যাওনো বৰষুণত তিতি ॥

আৰু হওক ধুনীয়া মদাৰ ফুল এপাতি
নহয় গোলাপ ফুলৰ মান ।
আৰু হওক চহকী মহৰী কেৰাণী
নহয় খেতিয়কৰ মান ॥

দুখীয়া এবুলি নান্দাৰো মৰমী
বাৰ সাজ লগোণত থই ।
যেনে তেনে কৰি খুৱাম ঐ মৰমী
তালৈ নকৰিছো ভয় ॥

দুখীয়া এবুলি ভাবিলে কি হব
যি আছে কপালত হব ।
দুখনি হাতেৰে আনিম ভিক্ষা কৰি
নাই দেহা সিপাৰে যাব ॥

কুটুলা কুটুলি জুটুলা জুটুলি
 ছুতুলি জ্বাবে জিম ।
 মোৰ লগত পীৰিতি কৰা যদি লাহৰী
 দেহা উবুৰিয়াই দিম ॥

তুমিয়ো আমাৰে আমিও তোমাৰে
 ডুয়োৰে একেটি কায় ।
 সবজন ঈশ্বৰে আমাকো স্রজিলে
 কোনো ভিনে পৰে নাই ॥

ষোৰা :— দলনিতে জকাই বাম বুঢ়ালোকক শুধি চান
 বিলনো মাৰিবলৈ যাম ।

পদ :— চাইনো চাই থাকিলে হাবিয়াস নপলাই
 নেথালেও নুগুছে ভোক ।
 কিনো খাই যাবি বালিহাটৰ বেঙেনা
 দলিয়াই দি যাবি মোক ॥

খিটিক খিটিক কৰি তাতে বৈ আছিল
 দোৰ্পতিৰ গুৱলা মাত ।
 তোমাৰ ওচৰলৈ যাওঁ কেনে কৰি
 শতুকৰে নিদিয়ৈ বাট ॥

পূবৰে তৰাটি পূবতে ওলাব
 যাউতি-যুগীয়া কৈ ।
 পশ্চিমৰ বেলিটি থিতাতে লুকাব
 তালৈ নেথাকিবা বৈ ॥

ডিবুৰু নৈ খন জাপে দি পাৰ হম
 ব্রহ্মপুত্র কেনেকৈ হম ।
 সিপাৰৰে পৰা তুমি মাতে দিবা
 মকৰা যোৱাদি যাম ॥

যদিও ছুখীয়া মইনো সমনীয়া
 তোমাৰে কপালত থাম ।
 মদিবৰ সময়ত জানিবা মইনা
 তোমাৰ গুণ বুটলি যাম ॥

ঘোৰা :— এ জাইমলা নাহৰে পেলাব, কলি জাইমলা
 নাহৰে পেলাব কলি ।

পদ :— চ'তে গই গই বহাগে পালেহি
 কুলিলে ভেবেলি লতা ।

কৈনা থাকোমানে ওকে নপবে
বড়ালি বিজবে কথা ॥

খালি বিছটি হাততে পেপাঁটি
ডিজিত ঢোল হাতত তাল লৈ ।
ভেকা গাভৰুৱে আদৰি আনিছে
জাতিৰ জাতীয়তা বুলি ॥

কুনিয়ে মাতিলে আমবে ভালতে
কুউ কু-উ-উ বুলি ।
গায়ব ডেকালবা ওলাল সাজিপাৰি
বঙালি বিহুটি বুলি ।

গাভৰু ওলালে নাচনীৰ বেষেবে
বুকুত যোৱনৰ ধন । —
ঢোলৰ চেৱে চেৱে নাচিব লাগিব
এৰিথৈ ঘৰৰে বন ॥

ম'হৰ শিঙৰ পেঁপাটি হাতত লৈ ডেকাটি
বনগীত এফাঁকি গায় ।
নাচনী গাভৰুক ঠাৰেৰে মাতিলে
হেম ঠেকনতে পায় ॥

জোনবে সাৰথি তৰা
 আমাৰে সাৰথি চেনেহী নাচনী
 নিচিনো নিলগৰ পৰা ।
 আৰ্চিৰ কেনোৱা গন
 হাতৰ পানীটুপৌ ৰাখিব পাবো মই
 ৰাখিব নোৱাৰো মন ।

—•—

ঘোৰা :— কেতিয়াবা মইনাজান এনেনো বিচাত লাগে
 টেটু কাটি মৰিবৰ মন

পদ :— চকুলৈ চালে তুনি মুখলৈ নোচোৱা
 মই চালে তলমূৰ কৰা ।
 ছুমি নো মাতোতেই মাতিব পাবো মই
 জানোচা কেতেৰাই মাৰা ॥

কাপোৰ কলা হলে ধুলিয়ে মাটিয়ে
 দেহা ক'লা হলে ঘামে ।
 তোমাৰে সন্তাপত দেহা শুকাই গলে
 মাৰিয়ো নিনিয়ৈ যমে ॥

মিকিৰৰ বৰ চাঙত বজাই বৰে কাঁহী
 ভৈয়ামত বজাইছে ঢোল ।
 চেঙেলীয়া মনক বান্ধিবই নোৱাৰি
 চিঙে মৰাপাটৰ ডোল ॥

হাতো কোমল কোমল ভৰি কোমল কোমল
 তোমাৰ কোমল কোমল মাত ।
 তোমাৰ মাতে শুনি থাকিব পৰা নাই
 এৰি যাওঁ পেটৰে ভাত ॥

দিও আদৰেৰে লোৱা সোণ সাদৰেৰে
 প্ৰেমৰ মুহূৰ্তা মণি ।
 সেইনো মণিধাৰি দলিয়াই নিদিবা
 দুখীয়া নিচলা বুলি ॥

নমৰা কাললৈ কৰিছো মইনা ঐ
 তোমাৰ দেহাটিলৈ আশা ।
 মোৰ এই দেহাট তোমাতে সোধালো
 তুমি কেনেকুৱা দেখা ॥

ঘোষা :— স্বাধীনতাৰ ছুৱাৰখন গান্ধীয়ে খুলিলে
অহিংসাক সাৰথি কৰি ।

পদ :— কেলেই এনেকুৱা হ'লি অসমীয়া
বিদেশী বতাহত পৰি ।
বিহুৰে তিনিটি জাতিৰে কৌৰিতি
এথানি এবানি কৰি ॥

বিহু মোৰ আপোন ঐ বাপতি সাহোন ঐ
অহা নাই বিদেশৰ পৰা ।
অসমৰ গুৱনি বঙালি বিহুটি
অনা নাই বঙালৰ পৰা ॥

বিহুটি প্ৰাণৰ ধন ডকা দি অনা নাই
অনা নাই কোম্পানীৰ ধাৰত ।
জাতিৰে মৰমৰ বিহুৰে কঠিয়া
আপুনি গজিছে প্ৰাণত ॥

নেৰিবি ঐ ডেকাটি ম'হৰ শিঙৰ পেপাঁটি
নেৰিবি ঢোলৰে চেঙ ।
গামোচা এৰি থৈ 'টোৱেল'খন নলবি
আপোন ধন নেৰিবি কেঙ ॥

থুৰিয়া এৰি থৈ 'ইয়েৰিং' নলবি
 দুগছগী এৰি থৈ 'লকেট' ।
 বিহা খন এৰি থৈ শাৰীখন নলবি
 ভমকা ফুলীয়া জৰ্জেট ॥

পেপাঁটো এৰি থৈ 'ক্লাৰিনেট' নলবি
 ঢোল থৈ নলবি "ড্রাম" ।
 বিহুনাচ এৰি থৈ "বলডেন্স" নলবি
 লুকাই থৈ জাতিৰে মান ॥

আপোনাৰ শত্ৰুক নহবি চেনাইটি
 দুখিনী আয়েবৰ জীৱ ।
 এৰি থৈ ঘৰৰটি নলবি পৰৰটি
 জাতিৰ জাতীয়তা যাব ॥

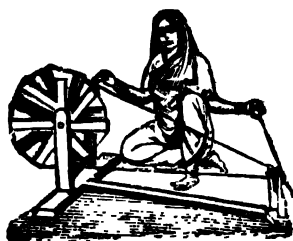
—•—

ঘোষা :— তালুৰ খুটা উলুজৰি তাতে আছে মইনা বহি ।

পদ :—

হাতত ঘটি লইনো মই, হাগিবলৈ যাবে মইনা ;
 সৰ্বকথা শুনিলে মই, ভোমাকেহে পারে মইনা ;

জামোল এখন দিয়ানো মোক, পাণত লগাই চুনে মইনা ;
 কোনো ফালে নাপাহৰো তোমাৰেহে গুণে মইনা ;
 বুৰলৈকে চালোনো মই, দীঘল দীঘল চুলি মইনা ;
 সৰ্ব্বথোপা মেৰাই আছে, হাতী দাঁতৰ ফণী মইনা ;
 ককাললৈ চালোনো মই, যেনে ককাল সৰু মইনা ;
 মুঠিতে জুজুয়া যেনে, হৰৰে ডম্বক মইনা ;
 হাতলৈকে চালো মই, পহুমৰে ঠাৰি মইনা ;
 আঙুলিলৈ চালোনো মই, পবালি পবালি মইনা ,
 হাতলৈকে চালোনো মই, ডালিমৰে গুটি মইনা ;
 সত্যে সত্যে কৈছোনো মই, তোমাকেহে নিমে মইনা ;
 যত টকা লাগে মানে, বাপেৰ মাৰক দিমে মইনা ;
 যদি টকা নলও বুলি মোকৰ্দ্দমা কৰে মইনা ;
 তুমি যদি জবাব কৰা বাপেৰ ফাটেক পৰে মইনা ;
 অ মইনা সোলেং অ'ই বাপেৰনো ফাটেকতে পৰে ।

ঘোষা :— চায়ে হেৰ মইনা আ'ক হেৰ মইনা

উজাই আহিলে আটি দেশৰ নেপালী
বৰে ঘৰৰ মূখলৈ চায় । হেৰ মইনা
... ... চায় ।

বৰে ঘৰৰ মূখতে সেন্দূৰীৰ ঐ তাঁতশাল
নেপালীৰ জিৰোৱা ঠাই ॥

কহিগুৰিত থাকি ঐ গাখীৰৰ বেপাৰ লৈ
নেপালীয়ে জুয়ুঠি খায় ।
শণিবাৰৰ দিনাখন সেন্দূৰী পমিলী
নদীত গা ধুবলৈ যায় ।

আজি এতেৰেলি নাহিল ঐ নেপালী
কান্ধত লৈ গাখীৰৰ টেমা ॥
বিয়লি বেলিকা সেন্দূৰী হেৰালে
লগত লৈ যোৱনৰ টেমা ॥

মাকে কান্ধিলে বাপেকে কান্ধিলে
সেন্দূৰীৰ গুললৈ চাই ।
পমিলী কান্ধিলে সেন্দূৰী হাঁহিলে
জীৱনৰ লগৰী পায় ॥

ককায়েকনো গৈছিলে ইটানো মাৰিবলৈ
 শুকান পিঠাগুৰি খায় ।
 ককায়েকে খবৰ পায় ছোৰা চুটি মেলিলে
 সেন্দূৰী যে পাবলৈ নাই ॥

বাপেকক চলিলে নেপালীৰ গাখীৰে
 মাকক চলিলে ধনে ।
 পমিলীক চলিলে সেন্দূৰৰ টেমাৰি
 সেন্দূৰীক চলিলে প্ৰেমে ॥

— • —

ব্য হু চু ক ঙ—

ভাটক টিকে টিকে টিকে ঐ মইনা
 চৰাইনো ফুলে কলা খায়—
 চৈ বাৰী চৈ নাও বিচাৰি লৈ যাওঁ
 বুঢ়ী আই ঐ লোণ দে বগৰি খাওঁ ।
 অমুকি অই, তমুকি অই ভচুকি অই তলুকি অই
 ভই মোৰ লাহৰী অই জলপান সজাই দে খাওঁ
 বিহু মাৰিবলৈ যাওঁ ।

টিন দাওঁ দাওঁ ঘিটিন দাওঁ দাওঁ দাওঁ
 ঘিঘিন ঘিটা মালিতো চেভেন
 কালি ঘেট্ ঘেট্ ঘেট্ লাং পাতো চাং পাতো
 আকো চিপো—আচিপো চিপো
 হোঁঃ হোঁঃ হেই ।

—৪—

সৰিয়হ ফুলাদি ফুলিছা লাহৰী
 পীৰিতি নকৰা কিয় ।
 ইমানটি গপেৰে কিমান দিন থাকিবা
 আটাই ছুদিনীয়া জীৱ ॥

তুমিয়ে আমিয়ে এনে কুমলীয়া
 এনে কুমলীয়া! দেহা ।
 তুমিয়ে আমিয়ে পীৰিতি কৰিলে
 কোনেও নোবোলে বেয়া ॥

নিজে মনে জানি পীৰিতি নকৰা
 পীৰিতি কৰিছা হানি ।
 মনুষ্যৰ দেহাটি চিৰ দিন নেথাকে
 যেনে কচুপাতৰ পানী ॥

একালৰ প্ৰেমৰ দুখ একালত ভুগিবা
 একালত পৰিব খহি ।
 একালত মইনা কান্দিব লাগিব
 লোকৰ দুৱাৰমুখত বহি ॥

তামোলৰ এঙনি তামোলৰ জেঙনি
 কুমলীয়া তামোলৰ ঠোক ।
 দাঁতৰ জিলিকনি মুখৰ মিচিকনি
 কেনেকৈ পাহৰিম তোক ॥

মিছা মাছৰ নিচিনা ককাল খামুচিয়া
 ঘোঁৰাফানৰ নিচিনা চুলি ।
 কাহানিকৈ ধৰিমগৈ বুকত সারট মাৰি
 হৃদয়ৰ প্ৰাণেশ্বৰী বুলি ॥

গাটো কাতিকৈ নেচাবা মইনা
 মোৰে শপত লাগিব বেয়া ।
 জনমে জনমে থাকিম একেলগে
 যদি কৰে ঈশ্বৰে দয়া ॥

আছে যদি কপালত হব ধনে বস্তু
 যেনে ছখীয়ালৈ যোৱা ।

নাই যদি কপালত হব কবে পৰা
যেনে চহকীলৈ যোৱা ॥

ছুখীয়া এবুলি ভাবিলে কিহব
যি আছে কপালত হব ।
ছুখনি হাতৰে আনিম ভিক্ষা কৰি
নাই দেহা সিপাৰে যাব ॥

মাতিলে মুখৰ মাত নিদিয়া লাহৰী
ছুখীয়া দেখিলা মোক ।
চকুৰ টিপে মাৰি বলিয়া কৰিলা
এতিয়া নিদিয়া শোক ॥

দেহত খেলি মেলি কৰে প্ৰাণেশ্বৰী
যেনে কচুপাতৰ পানী ।
তোমাৰ বেজাৰত মৰিম কাহানিবা
কোনেও নেপাব জানি ॥

মৰিলেও মৰি যাম সকলো এৰি যাম
ভোমালৈ বৈ যাব আশা ।
যদিও লাহৰী এতিয়া নাভাবা
তেতিয়া নাপাবা দেখা ॥

হাবিত জুই লাগিছে আটায়ে দেখিছে
 ওপরে উৰিছে ছাই ।
 অন্তৰ জুই লাগিছে কেৱে দেখা নাই
 অন্তৰ পুৰি মাৰিছে খাই ॥

কাণে চাই গঢ়াই দিম কেৰু মোৰ লাহৰী
 হাতে চাই গঢ়াই দিম থাক ।
 তুমি ময়ে শুবলৈ শোৱা পালেং সজাই দিম
 শিমলু ভুলাবে গাক ॥

আহো মইনা অকলৈ যাম মইনা অকলৈ
 থাকো মইনা অকলৈ শুই ।
 আগেয়ে নেজানো এতিয়া জানিলো
 শৰীৰত একুৰা জুই ॥

দেহে হ'ল অলীয়া দেহে হ'ল বলিয়া
 দেহা হ'ল দিহিঙৰ গড়া ।
 ভোমাৰ লগত বলিয়া হলো অই লাহৰী
 মুখৰ হাঁহিটিৰ পৰা ॥

কি খুৱাই ভুলালা তুমি অই লাহৰী
 মোৰে পগলা প্ৰাণ ।

এতিয়া নাহৰী এৰিব নোৱাৰি
দেহালৈ পৰিছে টান ॥

ক'লে যাওঁ কি কৰো ক'ত মই মৰোঁগৈ
 কেনেকৈ পাহৰিম তোমাক ।
 ইপুৰি এৰিথৈ সিপুৰি পামেগৈ
 তেতিয়া পাহৰিম তোমাক ॥

মনৰো ঠিকনা নাই মোৰ লাহৰী
চিন্তাৰো ঠিকনা নাই ।
ঘৰত মনে মাৰি থাকিব নোৱাৰো
তোমাৰ চিন্তাই মাৰিছে খাই ॥

লুইতবে বালি বগী ধকে ধকি
কাছই কণী পাৰে লেখি ।
গাত জুই অলিছে সবিয়হ ফুটিছে
চেনাইক পানীঘাটত দেখি ॥

ঢাৰি পাৰি থেৰেজু লিখো প্ৰাণেশ্বৰী
পাটি পাৰি থেৰেজু লিখো ।
তোমাৰে নিচিনা অতিকৈ ধুনীয়া
ৰাতি সমাজিকত দেখো ॥

পানীয়ে পানীয়ে তুমি লবে মাঝ
 ময়ো লবে মাঝে বামে ।
 ছ-চকু পানীবে বিহা খন তিতিলে
 মেখেলা তিডিলে ঘামে ॥

কিনোটি অমাতব মাতে ঐ লাহরী
 কিনোটি অমাতব মাত ।
 তোবে মাতে শুনি ববকে নোরাবো
 এবি যাওঁ পেটবে ভাত ॥

নৈয়ে নৈয়ে মইনা কুহি মাছ উজালে
 বোরে মাঝিলে ছাটি ।
 তোমাক ঐ লাহরী নেপাব লাগিলে
 জীরনটি কবি যাম মাটি ॥

হাফসুব ওপবত চবে ক'লা গক
 কুমলীয়া ঘাঁহকে খাই ।
 যেতিয়া লাহরী তোমালৈ মনত পবে
 শরীব ক'লা পবি যায় ॥

আছিলা অকলৈ বামগৈ অকলৈ
 পাব হৈ জীরনব সাঁকো ।

জীয়াই থাকোমানে পীৰিতি কৰিবা
লগত লৈ নোৰোৱা কাকো ॥

কেলৈ লাগিছে নগৰৰ ৰাজপাট
কেলেই লাগিছে ঘৰ ।
হাবিৰ ৰম্যপুৰী প্ৰেমৰ বাসস্থলী
প্ৰেমৰে পাতিম ঐ ঘৰ ॥

তোমাক চাই আমনি নেলাগে লাহৰী
পেটটো নেলাগে ভোক ।
তোমাৰে নিচিনা প্ৰেমৰে পুতলা
কোনে গটাই দিব মোক ॥

তোমাক গুণি ভাবি দেহা শুকুৱালো
গাত হেৰুৱালো বল ।
পীৰিতি কঠিয়া তলিত হেৰুৱালো
আশা মোৰ নিৰাশা হ'ল ॥

হাড়ক মাটি কৰি তোমালৈয়ে বুলি
ঘটিছে দুখেৰে ধন ।
তোমাক আশা কৰি আছে ঐ লাহৰী
পৰলৈ দিয়া নাই মন ॥

মাৰৰ ঘৰতে থাকিলে কি হব
 পুৰুষৰ গুৰিলৈ যোৱা ।
 তুমি মৰি গলে কোনে পিণ্ড দিব
 তালৈ ভাবি-গুণি চোৱা ॥

মইনাৰে প্ৰেম নদীত নাওঁ খেলিছিলো
 ব'ঠানো ধৰিছিলো টানি ।
 বুকুত মোৰ ছলা জুই তুমি দিবা বুলি
 আগেয়ে নেপালো জানি ॥

বিজুলী নহলো চমকত চাবলৈ
 নহলো বোঁৱতী নৈ ।
 চৰাইও নহলো উৰি গৈ চাবলৈ
 ছকাষে ছপাখি লই ॥

কেলৈ এনেকুৱা হলি ঐ লাহৰী
 কেলৈই তেনেকুৱা হলি ।
 গালৈ কাটি কৰি এফেৰি নেচালি
 শত্ৰুক হোৱাদি হলি ॥

নিজে নিজৰ কথা গুনিছো ভাবিছো
 অকলৈ নিজানত বহি ॥

সেইটি সময়ত কোনে মাত লগাব
কোনে দিব বুজনি আহি ॥

বাতিপুৰা বাহি ঠাই কোনে সাৰি দিব
হাতত লৈ খেৰৰে শোটা ।
শুই মই উঠিলে কোনে আনি দিব
বাহী মুখ ধুবলৈ লোটা ॥

কোনে আনি দিব নাদৰ পানী টুপি
কোনে বান্ধি দিব ভাত ।
কোনে পাৰি দিব শোৱা চাৰিপাটী
কোনে দিব মৰমৰ মাত ॥

নিজে ভাতে বন্ধা নিজে পানী অনা
নিজে বনে কৰি খোৱা ।
তাতোকৈ আৰু সোন লাগিছেনে দুখ
তাকে ভাবি গুনি চোৱা ॥

মনে পাঁজি কটা চেলং ছকাঠী
বুকুতে পাতিছে কাঁহী ।
বিহবে বিহ্বান এয়ে তোমালৈ
যক বতাহত ভাঁহি ॥

ম'হবে ধুনীয়া টাকুৰী শিঙিয়া
 ছাগলী ধুনীয়া পঠা ।
 মানুহৰ ধুনীয়া মাগুৰ বৰণীয়া
 মনত লগাই যায় বেথা ॥

আয়ে নিদিয়ে বোপায়ে নিদিয়ে
 বোৱা তোলাৰ গুণলৈ চাই ।
 তুমি প্ৰাণেশ্বৰ চোৱা মনে কৰি
 যোৱন কাল ভটিয়াই যায় ॥

আহাৰে শাওণে আম কঠাল পকিছে
 কলিয়া হলোৱে খায় ।
 চৰকাৰী কামতে মোৰ ধন আছেগৈ
 ধেমালিৰ বতৰে যায় ॥

ধনলৈয়ে বুলি খুন্দো পিঠাগুৰি
 পৰুৱা পিপৰাই খায় ।
 চাবে দিয়া গাখীৰ ঐ মোলান পৰি যায়
 সোন্দা কল মৰহি যায় ॥

ডিবুৰৰ আগলি নৈ ভেঙুৰীয়া
 উটাই পঠিয়াও ভূৰ ।

লেখাফাৰ ভিতৰত ছবি দি পঠিয়াও
আঙুলিৰ চিন দি মোৰ ॥

কিনোটি লেটাই ঐ সাজিলা পিতাই ঐ
নিদিলা বাঢ়েৰে শালত ।
কিনো দায়ে জগৰ লগালো পিতাই ঐ
নিদিলা যৌৱনৰ কালত ॥

আমৰে গছতে হাইঠা পৰিলে
মাৰোঁতা নহলে কেও ।
তোমাৰ শৰীৰত উৎপাত কৰিছে
বুজাওঁতা নহলে কেও ॥

তোমাৰ ওচৰলৈ যামে কেনে কৰি
জানো বুকত মাৰে শেল ।
তোমাৰ শৰীৰত উৎপাত কৰিছে
যেনে মাছে ভজা তেল ॥

ভাবি ছলা কলা নহবা মইনা ঐ
বিয়াকুল নহবা অতি ।
কোমল বয়সতে পীৰিতি কৰিলে
পাচলৈ কি হব গতি ॥

বিধিৰে বিধতা অজন্তা পালন্তা
জনমৰ গৰাকী আই ।
বনৰ বনে পশু জোৰাকৈ পাতিলে
আমাৰ জোৰ পাতোতা নাই ॥

তুমিয়ো আমাৰে আমিও তোমাৰে
হুয়োৰে একেটি কায় ।
সৰজন ঈশ্বৰে আমাকো অজিলে
একো ভিনে পৰে নাই ॥

জাননী

ভালত নাম দিয়া কিতাপ বিলাকৰ আনিয়ৈ প্ৰকাশক
আৰু “ষ্টকিষ্ট”। সেই কাৰণে ভাল ঠিকনালৈ লিখক।
সৰহীয়াকৈ নিওতাক উপযুক্ত কমিচন দিয়া হব।

১। জীৱভাগৱত গীতা—(পদ্য) :	৪০	২। পান্ডিত্য নাথ—	১০০
২। মহাভাৰত জীৱনী—	৥০০	১০। চানেকী—	২১
৩। হাঁহিৰ জাউৰী—	৫০	১২। শনিষ চৰিত্ৰ—	৫০
৪। বিবালী বস্ত্ৰ—	১০	(নল দমবন্তী চৰিত্ৰ)	
৫। বেজালী ও নিদান—	৥০	১২। বিহুৱান—(হচৰী কীৰ্ত্তন)	৥০০
৬। ধোবা-বুৰী—	৮০	১৩। স্যবন্ত হৰণ—	১০
৭। বিহুৱতী—	১০০	১৪। উজ্জ্বালপাত্ত—	১০০
৮। জীৱ কাহিনী—	৫০	১৫। সতী সাধনী—(বস্ত্ৰ)	

প্ৰাক্তীহান—

মাধৱ চৌধুৰী—বহা

অগাধ —অসম।

বিলীত—

জীৱালী নাথ বহুত।